

Р.В. Корнилюк, аспірант, С.В. Корнилюк, ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВ У ПЕРІОД ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Активна експансія іноземного банківського капіталу протягом 2002-2008 рр. була неоднозначно сприйнята українським науковим співтовариством. Визнаючи позитивну роль іноземних банків у підвищенні капіталізації банківської системи в період економічного зростання, провідні вітчизняні вчені, серед яких В. Геєць, А. Мороз, Т. Смовженко, О. Дзюблюк, Ф. Шпиг, звертали увагу на ризик згортання діяльності іноземних банків та відтоку іноземного капіталу закордон під час фінансових криз.

Ми провели власне дослідження з метою порівняння фінансових показників іноземних, вітчизняних та державних банків з 01.10.2008 до 01.07.2009. Наш метод базувався на аналізі індексів зростання та абсолютних значень власного капіталу, кредитів і депозитів 50 найбільших за обсягом активів банків України.

Результати дослідження дали змогу зробити такі висновки: по-перше, іноземні інвестори ефективніше за вітчизняних відреагували на заклики НБУ щодо підвищення капіталізації, збільшивши протягом кризи загальний обсяг власного капіталу дочірніх банків на 38 %, у той час як власний капітал вітчизняних банків знизився на 17 %. Отже, закордонні материнські банки продемонстрували стратегічний інтерес до українського банківського сектора.

По-друге, під час кризи у трьох вітчизняних банках з Топ-50 загальні активи стали нижчими за зобов'язання, у п'яти банках введена тимчасова адміністрація НБУ. У той же час жоден з іноземних банків не мав аналогічних проблем, на український ринок ввійшли Внешкономбанк (РФ) та Дойче банк (ФРН). Як бачимо, приватні вітчизняні банки виявились менш фінансово стійкими до кризових явищ у порівнянні з іноземними, оскільки були позбавлені зовнішньої підтримки.

По-третє, в іноземних банках, незважаючи на масовий відтік вкладів у I кварталі 2009 року, відзначається загальне зростання депозитів фізичних та юридичних осіб на 6 та 9 % відповідно. Довіра до вітчизняних банків (крім державних) не відновилася: обсяг вкладів скоротився на 8 та 21 % відповідно.

По-четверте, темпи приросту виданих кредитів в іноземних банках під час кризи залишаються вищими в порівнянні з вітчизняними. Дочірні банки зайняли провідні позиції за сумою виданих кредитів населенню.

Банківська криза розкрила серйозні проблеми в групі вітчизняних банків, що належать приватним інвесторам. Масовий відтік клієнтів та відсутність додаткових джерел ресурсів для компенсації резервів за проблемними кредитами, виданими в період зростання, призводить до згорання їх ділової активності. Ринкова частка іноземних та державних банків, навпаки, зростає, оскільки уряд та іноземні інвестори зуміли вчасно зреагувати на дефіцит ресурсів своїх компаній. Хоча відтік іноземного банківського капіталу під час економічного спаду 2008-2009 рр. в Україні не відбувся, припускаємо, що подальша іноземна експансія генеруватиме нові ризики, пов'язані з посиленням загрози економічному суверенітету країни. Відчувається необхідність скоординованої політики для ефективного вирішення даного питання.

Корнилюк, Р.В. Оцінка діяльності іноземних банків у період фінансової кризи [Текст] / Р.В. Корнилюк, С.В. Корнилюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 135-136.